

ՀՐԱՄԱՆ ԳԻՐՔԸ

ՀՐԱՄԱՆ ԳԻՐՔԸ

Դատաւորներու պահապարութեան օրերը՝ երկրին մէջ սով եղաւ. ուստի Յուդայի Բեթլեհէմէն մարդ մը Մովաբի դաշտավայրը պանդխտանալու գնաց, ինք, իր կինը եւ երկու որդիները: **2 Այդ** մարդուն անունը Ելիմելէք էր, կմոց անունը՝ Նոյեմի, ու երկու որդիներուն անունները՝ Մահալոն եւ Քելլոն: Անոնք Եփրաթացի էին՝ Յուդայի Բեթլեհէմէն. Մովաբի դաշտավայրը գացին ու հոն բնակեցան: **3 Նոյեմիի** ամուսինը՝ Ելիմելէք մեռաւ, եւ ան իր երկու որդիներով մնաց: **4 Անոնք** իրենց մովաբացի կիներ առին. մէկուն անունը Որփա էր, միւսին անունը՝ Հռութ: Անոնք հոն տասը տարիի չափ բնակեցան, **5** ապա Մահալոն եւ Քելլոն՝ երկուքն ալ մեռան, ու կինը իր երկու զաւակներէն եւ ամուսինէն **զուրկ** մնաց:

ԽՈՅԵՄԻ ԵՒ ՀՐՈՒԹ ԿԸ ՎԵՐԱԴԱՌԱՆ ԲԵԹԼԵՀԵՄ

6 Յետոյ ան իր երկու հարսերով կանգնեցաւ՝ որ Մովաբի դաշտավայրէն վերադառնայ, քանի որ Մովաբի դաշտավայրին մէջ լսեր էր թէ **“Տէրը իր ժողովուրդին այցելեր է՝ անոնց հաց տալով”**: **7 Ան** իր եղած տեղէն ելաւ՝ երկու հարսերուն հետ, եւ Յուդայի երկիրը վերադառնալու համար ճամբայ նելան: **8 Նոյեմի** իր երկու հարսերուն ըսաւ. «Գացէ՞ք, իրաքանչիւրդ իր մօր տունը թող վերադառնայ. **Տէրը ձեզի** հետ կարեկցութեամբ թող վարուի, ինչպէս դուք մեռեալներուն ու ինծի հետ վարուեցաք: **9 Տէրը թող շնորհէ ձեզի** հանգստութիւն գտնել՝ իրաքանչիւրդ իր ամուսինին տունը»: Զանոնք համբուրեց. անոնք ալ իրենց ծայնը բարձրացնելով լացին, **10 եւ անոր ըսին.** «Մենք անպատճառ քեզի հետ քու ժողովուրդիդ պիտի վերադառնանք»: **11 Բայց Նոյեմի ըսաւ.** «Վերադարձէ՞ք, աղջիկներս. ինչո՞ւ ինծի հետ պիտի երթաք: Միթէ իմ որովայնիս մէջ ուրիշ որդինե՞ր կան, որ ձեզի ամուսին ըլլան: **12 Վերադարձէ՞ք,** աղջիկներս. գացէ՞ք, քանի ես ծերացած եմ՝ որ **դարձեալ** ամուսնանամ: Եթէ ըսէի. “Յոյս ունիմ՝, այս գիշեր իսկ ամուսնանայի եւ որդիներ ալ ծնանէի, **13 մինչեւ անոնց մեծնալը պիտի սպասէի՞ք.** դուք **“ասոր համար առանց ամուսնանալո՞ւ պիտի մնայիք: Ո՛չ, աղջիկներս. արդարեւ ձեզի համար շատ”** դառնացած եմ որ **Տէրոց ձեռքը միմ վրաս ծանրացաւ”**: **14 Անոնք** իրենց ծայնը բարձրացուցին ու դարձեալ լացին: Յետոյ Որփա իր կեսուրը համբուրեց, բայց Հռութ անոր յարեցաւ: **15 Նոյեմի ըսաւ.** «Ահա՝ քու ներդ իր ժողովուրդին եւ աստուածներուն

^ա **Եբր.**՝ դատած

^բ **Եբր.**՝ եղան

^գ **Եբր.**՝ Եհովան

^դ **Եբր.**՝ գացին

^ե **Եբր.**՝ տայ

^գ **Կամ** անոնց

^է **Կամ** ձեզմէ աւելի՝ ե՞ս

^լ **Եբր.**՝ ինծի դէմ դուրս ելաւ

ՀՐՈՒԹԻ ԳԻՐՅԸ

վերադարձաւ. դուն ալ ներոցդ ետեւէն վերադարձիր»: **16** Բայց Հռութը ըսաւ. «Ինծի մի՛ դիմեր որ քեզ թողում ու քեզմէ հեռանամ», որովհետեւ ո՛ւր որ երթաս՝ **հոն** պիտի երթամ, եւ ո՛ւր որ գիշերես՝ **հոն** պիտի գիշերեմ. քու ժողովուրդդ իմ ժողովուրդս պիտի ըլլայ, ու քու Աստուածդ՝ իմ Աստուածս պիտի ըլլայ: **17** Ո՛ւր որ մեռնիս՝ ես ալ հոն պիտի մեռնիմ, ու հոն պիտի թաղուիմ: Տէրը ինծի այսպէս եւ ասկէ աւելին ընէ, եթէ մահէն **ուրիշ բան մը** զիս քեզմէ զատէ»: **18** Երբ Նոյեմի տեսաւ թէ ան կը ՚յամառի իրեն հետ երթալ, անոր խօսելէ դադրեցաւ:

19 Երկուրը **միասին** քալեցին, մինչեւ որ Բեթլեհէմ հասան: Երբ Բեթլեհէմ մտան, իրենց պատճառով ամբողջ քաղաքը ՚զգածուեցաւ, ու **կիւերը** կ'ըսէին. «Արդեօք ասիկա Նոյեմի՞ն է»: **20** Ինը ալ անոնց ըսաւ. «Զիս Նոյեմի մի՛ կոչէք, զիս ՚Մարա կոչեցէք. որովհետեւ Ամենակարողը ՚դառնութեամբ լեցուց» զիս: **21** Ես լեցուն գացի, բայց Տէրը զիս պարապ վերադարձուց: Ինչո՞ւ զիս Նոյեմի կը կոչէք, քանի Տէրը ՚զիս խոնարհեցուց», եւ Ամենակարողը ՚զիս տրտմեցուց»: **22** Այսպէս՝ Նոյեմի վերադարձաւ, իր հարսին՝ Մովարացի Հռութի հետ, որ Մովարի դաշտավայրէն հեռացած էր. անոնք գարիի հունձքին սկիզբը Բեթլեհէմ հասան:

ՀՐՈՒԹ Կ'ԱՇԽԱՏԻ ԲՈՈՍԻ ԱՐՏԻՆ ՄԷՋ

2

Նոյեմի՝ իր ամուսինին **կողմէն** ծանօթ մը ունէր. ան Ելիմելէքի գերդաստանէն էր ու շատ հարուստ մարդ մըն էր, եւ անոր անունը Բոռու էր: **2** Մովարացի Հռութ Նոյեմիի ըսաւ. «Կ'աղերսե՛մ, արտերը երթամ ու հասկեր քաղեմ անոր ետեւէն՝ որուն աչքերուն **առջեւ** շնորհք պիտի գտնեմ»: Ան ալ իրեն ըսաւ. «Գնա՛, աղջիկս»: **3** Ուստի գնաց, եւ արտի մը մէջ մտնելով՝ հնձողներուն ետեւէն **հասկ** քաղեց. դիպուածով պատահեցաւ որ ան Ելիմելէքի գերդաստանէն եղող Բոռոսի **արտին մէջ գտնուի**:

4 Ահա՛ Բոռոս Բեթլեհէմէն եկաւ, ու հնձողներուն ըսաւ. «Տէրը ձեզի հետ ըլլայ»: Անոնք ալ պատասխանեցին. «Տէրը քեզ օրհնէ»: **5** Բոռոս հնձողներուն վերակացու եղող իր սպասաւորին ըսաւ. «Այս երիտասարդուիհին որո՞ւնն է»: **6** Հնձողներուն վերակացու սպասաւորը պատասխանեց. «Նոյեմիի հետ Մովարի դաշտավայրէն վերադարձող մովարացի երիտասարդուիհին է: **7** Ան **մեզի** ըսաւ. «Կ'աղերսե՛մ, որաներուն մէջ՝ հնձողներուն ետեւէն **հասկ** քաղեմ եւ ժողվեմ»: Առտուն կանուխ եկաւ ու մինչեւ հիմա

^Պ **Երբ.**՝ ետեւէդ դառնամ

^Ժ **Երբ.**՝ ինքզինք կը զօրացնէ

^Ի **Երբ.**՝ դղրդաց

^Լ **Այսինքն**՝ հաճելի

^Խ **Այսինքն**՝ դառն

^Ճ **Երբ.**՝ չափազանց դառնացուց

^Կ **Երբ.**՝ ինծի դէմ վկայեց

^Հ **Երբ.**՝ ինծի չարիք ըրաւ

^Կ **Երբ.**՝ արտի բաժինին

կայնած էր. **այժմ** քիչ մը նստած է տան մէջ»:

8 Բոս Հռութի ըսաւ. «Մտի՛կ ըրէ, աղջիկս. **հասկ** քաղելու համար ուրիշին արտը մի՛ երթար, եւ ասկէ ալ մի՛ բհեռանար, հապա հոս՝ իմ սպասուիհներո՛ւս յարէ: **9** Աչքերդ անոնց հնձած արտին վրայ **թող ըլլան**, ու անոնց ետեւէ՛ն գնա: Ահա՛ ծառաներուն պատուիրեր եմ՝ որ քեզի չդպչին: Երբ ծարաւնաս՝ անօթներուն քո՛վ գնա, եւ ծառաներուն քաշած քուրէ՛ն խմէ»: **10** Հռութ երեսին վրայ գետին ինկաւ, երկրպագեց, ու անոր ըսաւ. «Ի՞նչպէս քու առջեւդ շնորհը գտայ որ զիս ճանչնաս, քանի ես օտարագգի եմ»: **11** Բոս անոր պատասխանեց. «Քու ամուսինիդ մեռնելէն ետք ինչ որ կեսուրիդ ըրիր՝ բոլորն ալ պատմեցին ինծի, թէ ի՞նչպէս հայրդ, մայրդ եւ ո՞ծննդավայրդ թողուցիր ու եկար այն ժողովուրդին՝ որ առաջուլընէ չէիր ճանչնար: **12** Տէրը հատուցանէ քու արարքիդ **փոխարէնը**, եւ լիակատա՛ր վարձք տրուի քեզի **Տէրոցմէ՛ն** հսրայէլի Աստուծմէն, քանի որ դուն եկար՝ որպէսզի անոր թեւերուն տակ ապաստանիս»: **13** Ան ալ ըսաւ. «Իմ տէ՛րս, քու աչքերուդ առջեւ շնորհը գտնեմ. արդարեւ դուն զիս մխիթարեցիր, եւ ստրկուիիդ քաղցրութեամբ խօսեցար, թէպէտ ես ստրկուիիներէդ մէկուն պէս ալ չեմ»: **14** Բոս ճաշի ատեն անոր ըսաւ. «Հո՞ս մօտեցիր, հացէ՛ն կեր ու պատառդ քացախին մէջ թաթիւէ»: Ուստի ան հնձողներուն քով նստաւ: Անոր բոհրած **ցորեն** տուաւ. ան ալ կերաւ, կշտացաւ, եւ բաւելցածը պահեց»: **15** Երբ կանգնեցաւ՝ **հասկ** քաղելու, Բոս իր ծառաներուն պատուիրեց. «Որաներուն մէջէն ալ թող քաղէ, ու զինք մի՛ խայտառակէք: **16** Խուրծերէ՛ն ալ անոր համար գետին ձգեցէք ու թողուցէ՛ք՝ որ քաղէ, եւ զինք մի՛ սաստէք»: **17** Ան մինչեւ իրիկուն այդ արտին մէջ մնալով **հասկեր** քաղեց, ու երբ քաղածը ծեծեց՝ մէկ արդուի չափ գարի եղաւ: **18** Զայն կրեց եւ քաղաքը մտաւ, ու կեսուրը անոր քաղածը տեսաւ: **Հռութ** իր կշտանալէն ետք բաւելցածը հանեց եւ անոր տուաւ:

19 Կեսուրը իրեն ըսաւ. «Այսօր ո՞ւր **հասկ** քաղեցիր եւ ո՞ւր աշխատեցար. քեզ ճանչցողը օրհնեալ ըլլայ»: Ինք ալ իր կեսուրին իմացուց թէ որո՛ւ քով աշխատեր է՝ ըսելով. «Այն մարդը՝ որուն քով այսօր աշխատեցայ՝ բոս կը կոչուի՛»: **20** Նոյեմի իր հարսին ըսաւ. «Ան **Տէրոցմէն** օրհնեալ ըլլայ, որ ողջերն ու մեռեալները իր կարեկցութենէն չզրկեց»: Նոյեմի անոր ըսաւ. «**Այդ** մարդը մեր մերձաւորն է, ան **մօտ հագական** է մեզի»: **21** Մովաբացի Հռութ ըսաւ. «Ան նաեւ ինծի ըսաւ. “Իմ ծառաներո՛ւս յարէ, մինչեւ որ անոնք ամբողջ հունձքս աւարտեն՛»: **22** Նոյեմի իր հարսին՝ Հռութի

^բ **Երբ.**՝ անցնիր

^գ **Երբ.**՝ աչքերուդ

^դ **Երբ.**՝ ծնունդի երկիրդ

^ե **Երբ.**՝ երէկուլընէ ու նախորդ օրուլընէ

^զ **Երբ.**՝ ապաւինիս

^հ **Երբ.**՝ սիրտին

^ի **Երբ.**՝ թողուց

^ք **Երբ.**՝ թողուցածը

^ք **Երբ.**՝ անունը Բոս է

^ի **Երբ.**՝ փրկարար

ՀՐՈՒԹԻ ԳԻՐՅԸ

ըսաւ. «Լա՛ է, աղջիկս, որ անոր սպասուհիներուն հետ դուրս ելլես, ու քեզ ուրիշ արտի մը մէջ՝ չտեսնեն»: **23** Ուստի ան Բոռսի սպասուհիներուն յարեցաւ՝ որ **հասկ** քաղէ մինչեւ գարիի հունձքին եւ ցորենի հունձքին աւարտիլը, ու իր կեսուրին քով կը բնակէր:

ՀՐՈՒԹ ԿԸ ԳՏՆԷ ԱՍՈՒՄԻՆ ՄԸ

3

Հռուրի կեսուրը՝ Նոյեմի անոր ըսաւ. «Աղջիկս, քեզի տուն մը չփնտռե՞մ, որպէսզի քեզի բարիք ըլլայ: **2** Հիմա Բոռս մեր ծանօթներէն չէ՝, որուն սպասուհիներուն քով էիր. ահա՝ անիկա այս գիշեր կալին մէջ գարին պիտի հոսէ: **3** Ուստի լուացուէ՛, հոտաւէտ իւղով օծուէ, հանդերձնե՛րդ բհագիր եւ կա՛լը իշիր. մինչեւ որ ուտելն ու խմելը չաւարտէ, դուն քեզ այդ մարդուն մի՛ ճանչցներ: **4** Երբ պառկի, հասկցի՛ր անոր պառկած տեղը. ապա գնա՛, անոր ոտքերուն կողմէն **ծածկո՞ցը** բաց, ու պառկէ՛: Ինք քեզի պիտի իմացնէ թէ ի՞նչ ընելու ես»: **5** **Հռուր** անոր ըսաւ. «Ամէն ինչ որ ինծի ըսիր՝ պիտի ընեմ»:

6 Կալը իջաւ, եւ կեսուրին իրեն ամբողջ պատուիրածին համաձայն ըրաւ: **7** Երբ Բոռս կերաւ, խմեց ու սիրտը զուարթացաւ, **գարիի** դէզին ծայրը պառկելու գնաց: **Հռուր** ալ կամաց մը գնաց, անոր ոտքերուն կողմէն **ծածկոցը** բացաւ եւ պառկեցաւ: **8** Կէս գիշերին մարդը սարսոաց. դարձաւ, ու **տեսաւ թէ** ահա՝ իր ոտքերուն կողմը կին մը պառկած էր: **9** Ուստի ըսաւ. «Դուն ո՞վ ես»: Ան պատասխանեց. «Ես քու աղախին՝ Հռուրն եմ. քու քղանցքդ աղախինի՞դ վրայ տարածէ, քանի դուն **մօս** ազգականս ես»: **10** Ինք ալ ըսաւ. «Դուն **Տէրոցմէն** օրհնեալ ըլլաս, աղջիկս. քու վերջին կարեկցութիւնդ՝ նախկինէն աւելի **մեծ** է, որովհետեւ չքաւոր կամ հարուստ երիտասարդներու ետեւէն չգացիր: **11** Հիմա, աղջիկս, մի՛ վախնար. քեզի պիտի ընեմ ամէն ինչ որ **ինծի** ըսես, քանի որ իմ ո՞քաղաքին ամբողջ ժողովուրդը՝ գիտէ թէ դուն առաքինի կին մըն ես: **12** Հիմա ես իրապէս **քու** ազգականդ եմ, բայց **ուրիշ** ազգական մըն **ալ** կայ՝ ինձմէ աւելի մօս: **13** Այս գիշեր հոս կեցիր. եթէ առտուն ան քեզ փրկէ, լա՛ւ, թող փրկէ: Բայց եթէ քեզ փրկելէն չախորժի, ե՛ս քեզ պիտի փրկեմ. **Տէրը կ'ապրի՛:** Մինչեւ առտու **հոս** պառկէ»:

14 Ուստի մինչեւ առտու անոր ոտքերուն կողմը պառկեցաւ, ու երբ դեռ կարելի չէր գիրար ճանչնալ՝ կանգնեցաւ: **Բոռս** ըսաւ. «Թող չգիտցուի թէ կալին մէջ կին մտեր է»: **15** Նաեւ ըսաւ. «Վրայի ծածկոցդ բե՛ր, ու զայն բռնէ՛»: **Հռուր** զայն բռնեց, ինք ալ վեց **չափ** գարի չափեց եւ անոր վրայ դրաւ, ու քաղաք գնաց: **16** Երբ **Հռուր** իր կեսուրին քով հասաւ, ան ըսաւ. «**Ի՞նչպէս ես**», աղջիկս»: Ինք ալ անոր պատմեց ամէն ինչ որ **այդ** մարդը իրեն ըրեր էր, **17** եւ ըսաւ. «Ինծի այս վեց **չափ** գարին տուաւ՝ ըսելով. «**Չու կեսուրիդ պարապ մի՛ երթար**»: **18** **Նոյեմի** ըսաւ. «Աղջիկս, կեցի՛ր, մինչեւ որ գիտնաս թէ **այս** խնդիրը

¹ **Երբ.**՝ չհանդիպին

² **Երբ.**՝ հանգստավայր

³ **Երբ.**՝ վրադ դիր

⁴ **Երբ.**՝ փրկարար

⁵ **Երբ.**՝ ժողովուրդիս ամբողջ դուռը

⁶ **Երբ.**՝ գիշերէ

⁷ **Կամ** ի՞նչ եղար

ի՞նչպէս պիտի էլրանայ. արդարեւ **այդ** մարդը պիտի չհանդարտի, մինչեւ որ **այս** խնդիրը այսօր չաւարտէ»:

ԲՈՈՍ Կ'ԱՄՈՒՍՆԱՆԱՅ ՀՈՌԻԹԻ ՀԵՏ

4

Բոռս դուռը բարձրացաւ, ու հոն նստաւ. եւ ահա՝ այն “ազգականը” որուն մասին Բոռս խօսած էր՝ կ’անցնէր: **Բոռս** անոր ըսաւ. «Դո՛ւն, այս-անուն, բեկո՞ր, հո՞ն նստէ»: Ան ալ գնաց ու նստաւ: **2 Բոռս** քաղաքին երէցներէն տասը մարդ առաւ, եւ անոնց ըսաւ. «Հո՞ն նստեցէք»: Անոնք ալ նստան: **3 Թետոյ** այդ ազգականին ըսաւ. «Նոյեմի, որ Մովաբի դաշտավայրէն վերադարձած է, մեր եղբօր՝ Ելիմելէքի արտին բաժինը կը ծախէ: **4 Ես** մտածեցի քեզի իմացնել” ու ըսել. “Զայն գնէ՛ բնակիչներուն առջեւ եւ իմ ժողովուրդիս երէցներուն առջեւ□: Եթէ պիտի փրկես՝ փրկէ՛. բայց եթէ պիտի չփրկես, իմացո՞ր ինձի՝ որպէսզի գիտնամ: Արդարեւ քեզմէ զատ փրկարար չկայ. ես քեզմէ ետք եմ»: Անիկա ըսաւ. «Ես պիտի փրկեմ»: **5 Թետոյ** Բոռս ըսաւ. «Այն օրը՝ երբ Նոյեմիի ձեռքէն արտը գնես, մեռեալին կնոքմէն՝ Մովաբացի Հռութէն ալ գնելու” ես, որպէսզի մեռեալին անունը հաստատես իր ժառանգութեան մէջ»: **6 Ազգականը** ըսաւ. «Ես չեմ կրնար փրկել ինձի համար, որպէսզի ժառանգութիւնս չխաթարեմ: Իմ փրկագինս դո՛ւն էտուր՝ քեզի համար, քանի որ ես չեմ կրնար փրկել»: **7 Առաջ հսրայէլի մէջ սա՛ սովորութիւնը** կար. – փրկելու կամ փոխանակելու պարագային, ամէն արարք հաստատելու համար՝ մէկը իր կօշիկը կը հանէր ու միւսին կու տար. ասիկա հսրայէլի մէջ վկայութիւն կ’ըլլար: **8 Ուստի ազգականը** Բոռսի ըսաւ. «Դո՛ւն գնէ՛ քեզի համար», եւ իր կօշիկը հանեց:

9 Բոռս երէցներուն ու ամբողջ ժողովուրդին ըսաւ. «Դուք այսօր վկայ էք թէ ես Նոյեմիի ձեռքէն գնեցի Ելիմելէքի ամբողջ ունեցածը, եւ քելլոնի ու Մահալոնի ամբողջ ունեցածը: **10 Մահալոնի** կինը՝ Մովաբացի Հռութն ալ ինձի համար ստացայ իբր կին, որպէսզի մեռեալին անունը հաստատեմ իր ժառանգութեան մէջ, եւ մեռեալին անունը իր եղբայրներէն ու բնակարանին դոնէն չքննչուի. դուք այսօր վկայ էք»: **11 Դուքը եղող ամբողջ ժողովուրդը** եւ երէցները ըսին. «Վկայ ենք: Տէրը քու տունդ մտնող կինը Ռաքէլի ու Լիայի պէս ընէ, որոնք երկուքը հսրայէլի տունը կառուցանեցին: Դուն Եփրաթայի մէջ

է Եբր.՝ վիճակուի

ա Եբր.՝ փրկարարը

բ Եբր.՝ շեղի՛ր

գ Եբր.՝ շեղեցաւ

դ Եբր.՝ ըսի

ե Եբր.՝ ականջդ բանալ

գ Կամ՝ Հռութն ալ ստանալու

է Եբր.՝ փրկէ

ա Եբր.՝ պատճառով

բ Եբր.՝ տեղին

ուժեղացի՛ր, եւ Բեթեհէմի մէջ անունդ թող հոչակուի: **12** Քու տունդ Փարէսի տան պէս ըլլայ – որ թամար ծնաւ Յուդայի – , այն զարմով՝ որ *Տէրը քեզի պիտի տայ այս երիտասարդուհիէն»:*

ԲՈՈՍ ԵՒ ԻՐ ԶԱՐՄԸ

13 Բոռս Հոռութը առաւ, եւ ան իր կինը եղաւ. երբ անոր մտաւ, *Տէրը անոր թոյլատրեց որ յղանայ, ու որդի մը ծնաւ:* **14** Կիները Նոյեմիի ըսին. «Օրհնեալ ըլլայ *Տէրը*, որ այսօր քեզ առանց **մօս** ազգականի չթողուց, որպէսզի անոր անունը հսրայէլի մէջ ՞յիշուի: **15** Ան քու անձդ պիտի վերանորոգէ, եւ ալեւորութեանդ նեցուկը պիտի ըլլայ. որովհետեւ զայն քեզ սիրող հարսդ ծնաւ, որ քեզի եօթը որդիէ աւելի լաւ է»: **16** Նոյեմի զաւակը առաւ, իր գիրկը դրաւ ու անոր դայեակը եղաւ: **17** Դրացի կիները անոր անուն *հորին՝ ըսելով.* «Նոյեմիի որդի մը ծնաւ», եւ անոր անունը *Ովբէդ կոչեցին:* Ան Դաւիթի հօր՝ Յեսսէի հայրը եղաւ:

18 Ահա՛ւասիկ Փարէսի ծնունդները.— Փարէս ծնաւ Եսրոնը, **19** Եսրոն ծնաւ Արամը, Արամ՝ ծնաւ Ամինադաբը, **20** Ամինադաբ ծնաւ Նաասոնը, Նաասոն ծնաւ Սաղմոնը, **21** Սաղմոնը ծնաւ Բոռսը, Բոռս ծնաւ *Ովբէդը*, **22** *Ովբէդ* ծնաւ Յեսսէն, եւ Յեսսէ ծնաւ Դաւիթը:

^Ժ **Եբր.**՝ կոչուի

^Հ **Եբր.**՝ կոչեցին

^Լ **Կամ** Ռամը, Ռամ